

A rovarfestő

Gyerekkorom óta gyűjtöm a rovarokat. Legyen szó bármelyik fajról, lenyűgöz a tökéletességük. Az éles csáprágók, a fekete pontszemek, a puha szárnyak vagy a tompán fénylő kitinpáncél. Meg azok a vékony, ürge ízeltlábak. Emlékszem, gyerekként szerettem a rovarokat a hátuknál megfogni, a levegőbe emelni – olykor egyenesen az arcom elé –, és figyelmesen nézni, ahogy a lábak kapálóznak. Sőt, előfordult, hogy egészen közel, szinte a szememhez tartottam őket, mert akkor még az apró, gyorsan mozgó szájszervet is lehetett látni. Ilyenkor egy fűszálat dugtam a rovar szájába, s az rögtön falni kezdte. Öröm volt nézni.

A rovaroknál már csak a festészetet szeretem jobban. Tisztán emlékszem arra a napra, mikor nyolcadikosként a Kisképzőbe jelentkeztem, mert az volt az álomom, hogy egyszer majd híres festő leszek. Apám ugyanúgy érkezett haza a csepeli panelünkbe, mint bármelyik nap. Mikor belépett az előszobába, a kisasztalra helyezte aktatáskáját, meglazította mintás nyakkendőjét, majd kávébarna zakóját vállfára akasztotta. Én pedig – ahogy mindennap – már siettem is az előszobába, hogy köszöntsem. Anyám csirkepörköltet főzött, mikor elhaladtam a konyhaajtó mellett, megéreztem az illatot. Az előszobába érve köszöntöttük egymást apámmal, majd a suliról kérdezett. Míg én válaszoltam, az aktatáskájához lépett, felkattintotta a fémmázasakat, benyúlt a rezesbe, és kiemelt egy téglalap alakú csomagot. Épphogy csak átnyújtotta, tépni kezdtem a papírt a celluzozott résznél. A csomagolás pillanatok alatt megsemmisült. Egy festőkészletet kaptam. Ekkor apámra néztem.

– Alex, tudom, hogy festő akarsz lenni. Mi anyáddal támogatunk – mondta. – De ígérd meg, hogy keményen fogsz tanulni, és a társaid között te leszel a legjobb.

Akkor úgy éreztem, mintha egy íratlan szerződést kötne velem.

– De apa – szólaltam meg –, nem elég, ha csak egyszerűen... festek?

– Nem. Egyáltalán nem – válaszolta. – Alex, jegyezd meg – ekkor megfogta a vállam –, csak az lehet elégedett az életével, aki a legjobb.

Apám mondata belém vésődött. Bár nem akartam komolyan venni, később a Kisképző rajzóráin azon vettem észre magam, hogy minden társamnál szebben akarok rajzolni. Hogy fejlesszem a rajztudásom, az órák után, mikor hazaértem, az asztalomhoz ültem, és munkához láttam. Ott feküdt a rajztáblám, melyre előző este már befogtam egy üres lapot, mellette egy műanyag pohár, benne víz, a festőkészlet, melyet apámtól kaptam és egy hátára fektetett, döglött szarvasbogár. Még nyáron fogtam a közeli Királyerdőben, majd egy lezárt dunsztos üvegben tároltam több napon át, míg végül teljesen kipurcant. Még most is emlékszem, milyen mozdatlanul feküdt az asztalon, milyen megadóan tartotta a lábát. Akár egy miniatűr szobor. Miután alaposan megvizsgáltam az alakját, hozzáfogtam a festéshez. Noha az első képeken a test kissé aránytalan lett – a tor a kelleténél pár millivel mindig hosszabbra sikerült –, néhány hét múlva egészen élethű szarvasbogarat tudtam

festeni. A kész művek közül párat magammal vittem az iskolába. Mikor előhúztam őket a hátizsákomból, és megmutattam pár haveromnak, egyre többen gyűltek körém. Mindenki ledöbbsent a rajztudásomon.

- Mintha igazi lenne!
- De durva!
- Komolyan te festetted?
- Még szép – válaszoltam. – Ki más?
- Mennyit gyakoroltad?
- Csak akkor festek, mikor kedvem van hozzá.

Hülye lettem volna elárulni az igazat. Ha látták volna a többiek az íróasztalommat. Tele vázlatokkal, elrontott és befejezetlen rajzokkal. De én tartottam a szám, sőt a következő hónapokban is megállás nélkül dolgoztam. Persze a tél beköszönésével új modelleket már nem gyűjthettem, így kénytelen voltam a természetbúvár albumokat bújni, melyeket karácsonyra kaptam a szüleimtől. A könyvek ábrái viszont nem elégtettek ki, valódi modellekre vágytam. A kezembe akartam őket fogni, érezni akartam a testük. Mikor eljött a tavasz, és újra előbújtak a rovarok, alig vártam, hogy indulhassak a Királyerdőbe vadászni. Ezúttal mindenféle fajt gyűjtöttem. Igaz, jobbára egészen kicsiket, katicát, szöcskét, galacsinhajtót, de egyszer sikerült a földből kikaparnom egy lőtücsköt is. Meg is harapott a rohadék! Végül mindet beleszórtam egy befőttesüvegbe, melyre erősen rácsavartam a fedőt. Élvezettel néztem, ahogy a kis, lezárt térben elfogy a levegő, egyre lassul a rovarok mozgása, és szépen elpusztulnak. A halott testeket aztán átszűrtem egy gombostűvel és hungarocell táblán rögzítettem. Idővel egész szép kollekcióm lett. Szabadidőmben sokat nézegettem a modelljeim, de az is előfordult, hogy a reggeli készülődés közben zsebre vágtam közülük egyet és magammal vittem az iskolába. Ha a tanórákon unatkoztam, elkezdtem a zsebemben a rovarot fogdosni, tapogatni. Egyszer egy padtársam rajta is kapott.

- Alex – súgta nekem –, te meg mit csinálsz a gatyádban?
- Én? – kérdeztem. – Csak simogatom a rovarom.
- Hát – szólalt meg –, ritka beteg vagy, bazmeg.

Ahogy teltek a hónapok a tanárainkat is lenyűgözték a munkáim. Egyikőjük, a mindig szórakozott Flórián bácsi arra ösztökélt, hogy nevezek be egy rajzversenyre, melyet budapesti diákoknak szerveztek. Heteken át készültem a megmérettetésre, akkoriban cserebogarakat festettem. A versenyt a Csili Művelődési Központban tartották, az eredményhirdetés napján a nagytermet megtöltötték az amatőr festmények, a falakról meg visszhangzott a gyerekzsibongás. Bár az osztályunkban én voltam a legtehetségesebb, ekkor ért a szörnyű felismerés, hogy vannak nálam jobbak is. Csak harmadik lettem, de Flórián bácsi megnyugtatót, mondván:

- Hagyjad Alex, egy ilyen verseny szart se ér.

Később elmagyarázta, hogy nekem amúgy is „nagyban kell játszanom”. Az utolsó félévben így beadtam a jelentkezésem festő szakra a Képzőre. Bár tudtam, hogy nehéz a felvételi, de a franc se gondolta volna, hogy már az első körben elkaszálnak. A bírák azt mondták, az ecsetkezelésem remek, a festményeim olyanok, mint a valóság, de hiányzik belőlük az „invenció”. Igen, az invenció, ezt a szót használták, tisztán emlékszem rá. Hogy gyűlöltem ezt a szót! Heteken át letar-

giában voltam miatta, még az étvágyam is elment – sikerült vagy három kilót fogynom –, és ötletem se volt, mivel lehetne feldobni a festményeimet. Végül mégis megjött az ihlet. Eszembe ötlött, hogy bár fejből ismerem a rovarok külsejét, de azt még nem tudom, mi van a váz alatt. Gyorsan az asztalomhoz ültem, a kollekcióm-ból kivettem egy cserebogarat, és a zsebkésemmel hosszában felvágtam a testét. Csak úgy ropogott a kitin! Mondanom sem kell, az aszott belsőből semmit se láttam. Kínomban fel is nevettem az ötletemen. Ekkor határoztam el, hogy inkább anatómiai könyvekből dolgozom. Először olajjal megfestettem a rovarok körvonala-t, aztán jöttek a belső szervek, végül temperával enyhén átmentem az egészen. A rovarok teste áttetszővé, opálossá vált. A következő évben a bírák már ajánlozták a képeim.

Ősszel elkezdődött az egyetem. Eleinte én is eljártam a közös bulikba, akárcsak a többiek, de idővel, hogy megéljek és fejlesszem magam, újra a munkára koncentráltam. Portrékat kezdtem festeni, melyeket sikerült jó pénzért eladnom. Az összegből kibéreltem egy belvárosi garzont, így októberben elköltöztem a szüleim-től. A lakás nagy belmagasságú volt, a nappaliba délután besütött a nap, a vásznakat és a felszerelésemet itt tároltam.

Az egyetemre felvételt nyert egy kisképzős haverom, Zsolt is. Nálam egy fejjel alacsonyabb volt, mindenhova fekete bőrdzsekiben meg sötét Levi's farmerben járt. Ez volt a védjegye. Én akkoriban barna kordnadrágot és térdig érő fekete szövetcabátot hordtam. Így róttuk az utcákat, olyanok voltunk, mint két holló. Az órák után gyakran jártunk el sörözni az Oktogon környékére, hogy kipihenjük a festés okozta fáradalmakat. Egy este a kedvenc körüti kocsmánkban ittunk, mikor Zsolt fura ötlettel állt elő:

- Figyelj, Alex – mondta. – Menjünk már el egy festő szakkörbe.
- Minek, Zsolt? – kérdeztem. – A Képzőre járunk. Én amatőrökkel nem dolgozom.
- Ember – nézett a szemembe. – Nem azért mennénk, hogy fessünk.
- Akkor meg minek?
- Zsolt elmosolyodott.
- Hogy csajozzunk.
- Egy szakkörben... Csajozni? – csodálkoztam.
- Alex – vágott közbe Zsolt –, ideje nőt szerezni.

A következő héten csatlakoztunk egy tízfős csapathoz, akik rendszeresen jártak el a Városligetbe. A társaságban voltak fiúk és lányok is, mondanom sem kell, Zsolt már az első alkalommal azt fürkészte, kire csaphatna le. Én hiába nézelődtem, egyik lány se tetszett, amúgy meg festeni se tudtak rendesen. A Városligetbe hetente kétszer jártunk el, mindenki hozta a maga vásznát, festőkészletét. A fűre plédet terítettünk, így ha elfáradtunk, azon nyújtóztunk el. Volt, aki uzsonnás kosarat is hozott, benne szendvicsekkel meg egy üveg vörösborral. Ha valaki távolról figyelte a csapatot, azt gondolhatta, hogy Szinyei *Majális*-át játsszuk el élőben.

Már vagy két hete jártunk Zsolttal a Városligetbe, amikor egy alkalommal hír kezdett terjedni. Azt mondták aznap újabb fővel bővül a társaság. Fogalmam sincs, miért, de a bejelentés hallatára egyre izgatottabb lettem. Már egy órája festettünk, de még mindig nem jött senki, így lassan mindenki belefeledkezett a munkába. Aznap délután egy rezes futrinka felnagyított képén dolgoztam, ahogy egy öreg

tölgyfa ágán mászott. Épp az egyik lábát festetem, amikor közvetlenül a hátam mögül megszólalt egy női hang:

– De szép! Ez egy cincér?

Gúnyosan elmosolyodtam.

– Ez nem cincér, hanem egy... – kezdtem volna, de akkor a nyakamba omlott egy barna hajtincs. Megfordultam, és ekkor megláttam egy hófehér arcú, szeplős, zöld szemű lányt. Olyan kitarotán nézett a szemembe, hogy azt is elfelejtettem, mi volt a kérdés. Csak pár pillanat múlva vettem észre, hogy fehér blúzt és kék szoknyát visel.

– Szia. Lilla vagyok.

– Én meg az Alex.

– Alex Csodaországban! – mondta Zsolt, mire én készültem volna visszavágni, de Lilla mellém ült, és bemutatkozott a csoportnak. Kiderült, hogy a bölcsészkarra jár esztétika szakra, és bár nem akar festeni, de érdekelt, hogyan zajlik nálunk egy délután. Míg beszélt, végig a hófehér arcát és a zöld szemét néztem. Képtelen voltam másra figyelni. A Városliget fái, a festőtársaim, Zsolt meg a rezes futrinka mind elhomályosultak, és csak Lilla arca és zöld szeme maradt éles. Miután befejezte mondandóját, rögtön velem kezdett beszélgetni. A festményemre azt mondta, hogy ilyen élethű bogarat még sosem látott.

A következő héten alig vártam a szakkört, Lilla ismét eljött. A foglalkozás után már együtt sétáltunk haza az Andrásy úton, és mikor az Oktogonnál búcsúztunk, megkérdezte:

– Te merre is laksz?

– A Blahán – válaszoltam. – Ott vannak a képeim is.

– Nem mondod? Ugye megnézhetem?

Aznap úgy terveztem, hogy egészen éjfélig festek, de Lilla zöld szeme olyan hívogató volt, hogy rögtön igent mondtam. Félóra múlva már a Blaha Lujza térre néző nappalimban álltunk, mely a rovarokról festett képeimmel volt tele. Arany bagolylepké, barna rétimoly, mezei tücsök, csíkpoloska. Mind kifordítva, áttetsző testtel. Lilla csodálkozva nézett körül.

– Te tényleg fanatikus vagy.

– Hát, előfordulhat – mondtam.

Lilla minden képem előtt elidőzött, legjobban a szitakötő tetszett neki.

– A szárnya... Mintha igazi lenne – mondta. – Árukl el, hogy csinálod?

Hirtelen elmosolyodtam, jól estek Lilla szavai.

– Gyere, megmutatom – mondtam, azzal egy üres vászonhoz vezettem. A vászon melletti kisasztalról felvettem egy vékonyfejű ecsetet, a hegyét vízbe, majd a zöld festékbe mártottam, aztán átadtam Lillának. Ezután egy hungarocellre mutattam, mely az asztalon feküdt. Egy szöcske volt rajta gombostűvel átszúrva.

– Őt fogod megfesteni.

– De Alex – szólt Lilla –, én nem tudok festeni.

– Elsőre senki se tud – mondtam. – Majd segítek.

Azzal megfogtam Lilla kezét, gyengéden a vászonhoz emeltem, és meghúztuk együtt az első vonalat. Bár kissé egyenetlen lett, de néhány vonás után Lilla felbátorodott. Pár perc múlva egy szöcske alakja kezdett megjelenni a vásznon. Látszott

Lillán, hogy tetszik neki az eredmény, mert elmosolyodott, és a szeme sarkából rám nézett. Ekkor megfogtam a vállát, felém fordítottam, és percek múlva már a kanapén feküdtünk. Lilla karja úgy ölelte körbe a testem, akár ízeltlábak egy vékonyka faágat.

A következő héten már rendszeresen találkoztunk, Lilla többször feljött hozzám. A szakkört mindketten otthagytuk. Zsolt még elment párszor a Városligetbe, de nem talált magának csajt. Lillával az egyetemi órák után futottunk össze, és akárhányszor megláttuk egymást, nem lehetett letörölni az arcunkról a mosolyt. Eközben festettem a rovarjaimat, de a találkozások miatt egyre kevesebbet, ami egy kissé aggasztott. A minőségéből viszont nem adtam lejjebb, sőt, szereztem magamnak egy új rovar. A kisállatkereskedésben pillantottam meg, amint egy terráriumban szorított össze egy legyet hosszú fogólábaival. Egy imádkozó sáska volt.

Egyszer, mikor Lilla feljött hozzám, rögtön kiszúrta a nappaliban a terráriumot, melyet az ablak alá, a kisasztalra helyeztem. Leguggolt, és a sáskát figyelte.

– Hát ő meg kicsoda?

– Az új modellem – válaszoltam. – Ezt nézd.

Egy döglött legyet ejtettem a terráriumba. A sáskám egy ideig nézte, aztán tett pár lépést, mellső lábával hirtelen feléje kapott, és rágni kezdte. Lilla elfintorodott.

– De erőszakos.

– A lélekállatom! – nevettem fel.

Idővel úgy határoztam, ismét fejlesztem a technikám. A tervemben viszont a körülmények megakadályoztak, pontosabban Lilla. Szinte mindennap találkoztunk, így már nemcsak kevesebbet festettem – ezen kezdtem túltenni magam –, de a képeim minősége is romlott. Mikor az idős mesterem feljött a lakásomba, a botjával egyenként mutatott a vásznakra:

– Mik ezek a vonalak, Alex? Csak nem reumás vagy?

– Elnézést – magyarázkodtam –, de alig volt időm.

– Ilyen nincs! – fakadt ki. – Akkor ne fess! Nem kell mindenkinek festeni.

Tudtam, hogy sürgősen változtatnom kell. Másnap Lillának megmondtam, hogy hetente csak háromszor találkozhatunk, a fennmaradó időben gyakorolnom kell. Nehezen viselte a bejelentést. Később, mikor közöltem vele, hogy a hétvégéket is egyedül szeretném tölteni, teljesen kifakadt:

– Miért nem zárkózol be örökre?

– Lilla, értsd meg, csak hétvégén tudok egyhuzamban dolgozni.

– Akkor engem felejts el! – mondta, azzal felkapott az asztalról egy ecsetet, és a terráriumnak vágta. A sáskám megrázta magát, a lábával a levegőbe suhintott.

– Lilla – mondtam –, tudod, hogy muszáj festenem.

– Tudom – felelte. – De azon kívül ott az élet is.

Kezdtem teljesen leblokkolni.

– De nekem a festészet az életem.

Lilla elhalkult. A terráriumot nézte. A sáska, mintha értené a beszélgetést, elfordította a fejét. A mellkasom összeszorult. Egyre nehezebben vettem a levegőt.

– Figyelj – szólaltam meg –, szerintem nekünk...

A mondatot nem bírtam befejezni. Lilla oldalra fordult, mintha egy pontot figyelne a szobában. Amikor újra rám nézett, már könnyes volt a szeme. Ekkor sze-

rettem volna megvigasztalni, de ő szótlánul a bejárat felé sietett. Hirtelen úgy éreztem, minden összeomlik. Csak álltam a szoba közepén, aztán utána futottam, de ő már a bejárati ajtót nyitotta.

– Akkor csak fessél! – kiáltotta. – És élj a bogaraiddal!

Azzal bevágta az ajtót. Egy ideig a méregtől forrva mozdulni se tudtam, aztán visszamentem a nappaliba, egyenesen egy műanyag székhez. Vagy két tucat rovar feküdt rajta, lehajoltam a halomhoz, beletúrtam, és a markomba vettem egy szarvasbogarat. Az arcomhoz emeltem, elkezdtem teljes erőből összeszorítani, miközben a hüvelykujjammal olyan keményen toltam hátra a fejét, hogy az letört. Ami a testből a kezemben maradt, a falhoz vágtam, aztán úgy belerúgtam a székbe, hogy az összes rovar szétgurult.

Egy hónapig képtelen voltam dolgozni. Aztán megembereltem magam. A nappalimat ismét megtöltötték a rovarokról festett képek. Új fajok következtek. Spárgalepke, zöld acsa, szűcsbogár, zsellérke. Ugyanazt a módszert alkalmaztam, mint fiatalon. A bogarakat dunsztosüvegbe tettem, aztán vártam, míg lassul a mozgásuk, elfogy a levegő. A biológiai könyveket megállás nélkül bújtam, már szinte fejből tudtam az ábrákat. A napjaimat beosztottam. Minden este pontban tízkor feküdtem le, hogy másnap frissen, újult erővel foghassak munkához. Időnként persze eljártam bulizni, és olykor egy-egy futó kaland is becsúszott, de barátnőt nem kerestem. Csak nyűg lett volna. Mikor a második év végén a mesterem feljött a lakásomba, elégedetten nézett körbe a vásznanon.

– Na, Alex – mondta. – Ez már valami.

– Köszönöm, tanár úr. Igazán jó ezt hallani.

Az öreg egy felnagyított szkarabeusz belső szerveit nézte.

– Alex – kezdte –, ha így haladsz, lesz neved a szakmában.

– Nem fogok csalódást okozni – mondtam.

Míg beszélgettünk, az ablak alatti kisasztalon a sáskám a terrárium falát kezdte ütögetni. Az öreg a rovarra nézett.

– Nicsak – mosolyodott el –, ki ez az erőművész?

– Ő a legnagyobb egyszerűbb modellem – mondtam büszkén.

A terrárium falának újra nekicsapódtak a lábak.

– Alex – hajolt a rovarhoz a mester –, ez a sáska nagyon üti az üveget. Biztos akar valamit mondani.

– Hát – mosolyogtam –, kemény kis fickó ez.

Az egyetem lassan véget ért. A következő évben sikeresen lediplomáztam, de az élet nem állt meg, továbbra is gyártottam a portrékat, miközben dolgoztam a rovarsorozaton. Aztán egyszer csak kaptam egy meghívást egy új galériától. Azt mondták, nemrég nyíltak az Andrassy úton, az egyik bérház első emeletén, és szeretnék, ha kiállítanék náluk, a mester ajánlott be. Rögtön igent mondtam. A megnyitóig bő egy hónapom maradt, így még gyorsan megfestettem két képet, és eljártam konditerembe, hogy a kiállításra formába jöjjek.

És végre itt vagyok, várom az ebben a hófehér galériában, pontosabban az ötven négyzetméteres nagytermében, melynek falain a rovarképeim fügnek. A bejáratnál szemben állok fekete öltönyben, melyhez sötétbarna inget és fekete nyakkendőt vettem fel. A megjelenésem kissé gyászos, de elegáns. A terem bal és jobb oldalán három-három képem függ, melyek már az új technikával készültek. A

belső szerveket ezúttal is olajjal festettem meg, de a festékbe előzőleg belekevertem néhány rovarból kipréselt testnedvet, melyhez a saját véreimből is hozzáadtam. Ha hirtelen mozdulok, még most is fájnak a karomon a vágások, de hát, mindent a művészetért. Közvetlenül az ajtó mellett áll a legnagyobb képem, ez a két és fél méterszer öt méteres festmény, melyet egy fehér lepelrel borítottam le. Ő a meglepetés.

Még negyedóra, és kezdődik a kiállításmegnyitó. Kicsit izgulok, hogy megnyugodjak, bemegyek a nagyterem melletti mosdóba. A tükörbe nézek, szemem alatt karikák. Megmosom az arcom, majd az öltönyzsebembe nyúlok, és előhúzok belőle egy barna üvegcsét, kirázok két szem Xanaxot. Az utóbbi időben rászoktam, még az orvosom írta fel, hogy menjen az alvás. Véletlenül több is kipotyog, lehajolok, felszedem őket. Aztán újra a tükörbe nézek, bekapom a gyógyszerert és hideg vizet iszom rá.

Kinn már várnak a vendégek. Úgy tűnik, mindenki elegánsan érkezett, a közönségen sportzakók, kisestélyik, kosztümök. A galéria tulajdonosa, egy sovány, beesett arcú, bajszos úr mellém lép.

– Alex – szólít meg –, látom, sokan eljöttek. Ez már a siker jele.

– Köszönöm uram, épp akartam...

– Egy pillanat – szakít félbe, és a tömegbe mutat. – Nézzenek oda, ki van itt!

Egy huszonéves srác érkezik öltönyben, csokornyakkendőben, arcán piros színnű, vastagkeretes szemüveg.

– Estét uraim! – mondja, és kezét fogunk.

– Örülök, hogy látlak – szól a tulajdonos, és megfogja a srác karját. – Ugye Alex, hogy ő a legjobb esztéta?

– Így igaz – mondom – Vítán felül.

– Ne hazudj, mert észreveszem! – vigyorog a srác. – Amúgy biztosítalak Alex, nagyszerű szöveget írtam a képeidhez.

– Reméltem is – mondom neki, és már előre érzem, mit össze fog zagyválni. A terembe egyre többen érkeznek, az alakok között feltűnik Zsolt. Bordó öltönyt visel.

– Elnézésüket kérem – mondom, és odasétálok.

– Csá Alex – üdvözlöl.

– Helló! Rendesen kicsípted magad.

– Kösz! – mondja. – Te viszont úgy nézel ki, mintha temetésre indulnál.

Hirtelen gyomorgörcs fog el, a szám megrándul.

– Ember, minden rendben?

– Persze – válaszolom. – Csak még ideges vagyok.

– Na, ezen hamar segítünk – mondja, és bordó zakójából egy ezüst laposüveget vesz elő.

– Zsolt, kérlek, ne csináld ezt.

– Te józan akarsz lenni a saját kiállításodon?

– Én csak...

– Ne ellenkezz! – mondja, és a kezembe nyomja a flaskát, melyet rögtön meghúzok. A belsőmet átjárja a meleg.

– Kis whisky a testnek – mondja Zsolt. – Amúgy mi ez a hatalmas kép?

– Ez itt? – nézek a lepelre. – Ez a meglepetés.

– Az szép – bólint Zsolt. – Te mindig készülsz valamivel.

A teremben egyre fokozódik a morajlás, újabb emberek sétálnak be. Pár ismerős arc is feltűnik, a szememmel intek nekik. Többen közelebb lépnek, gratulálnak, kezét fogunk. A tömegből egyszer csak a tulajdonos hangját hallom:

– Alex, siess! Idő van!

Gyors léptekkel átvágok a tömegen, és beállok a tulajdonos jobb oldalára. Mellette, a másik oldalán a művészettörténész áll vigyorogva. A tulajdonos enyhén oldalba bökö.

– Izgulsz, mi? – kérdezi.

– Dehogyan! – mondom, és összerándul a gyomrom.

A művészettörténész a piros szemüvege felett végigtekint a tömegen. Mindenki elhalkul.

– Hölgyeim és uraim! – szólal meg. – Nagy örömömré szolgál, hogy megnyithatom Alex kiállítását. Mint azt önök közül sokan tudják, Alex gyerekkora óta megszállottan fest rovarokat és fáradozik azon, hogy mi örömünket leljük ebben. De álljunk meg itt egy percre. Álljunk meg, hiszen Alex művészete sokkal több ennél. Alex a rovarokon keresztül a létezés mélyebb rétegeire hívja fel a figyelmet. A rovarok ugyanis, mint világba vetett törékeny, mégis szívós lények, folyamatos harcot vívnak a természettel. Bizonytalan létezésük saját szorongó állapotunkra hívja fel a figyelmet. Alex a képeivel egyfajta egzisztencialista állapotot, magát az ontológiai bizonytalanságot jeleníti meg. Így tehát...

Egyre nehezebben jön a levegő. Miről beszél ez az ember? Semmit sem értek a szövegből. Most legszívesebben kirohannék a galériából a friss levegőre. Olyan ez a hely, mint egy dunsztosüveg. Te jó ég, mennyi ember jött el. Hatalmas a tömeg. És mennyi ismeretlen arc. De várjunk csak! Ott áll a bejáratnál Lilla. El se hiszem. Zöld szeme szinte kitűnik a tömegből. Fekete kosztümben érkezett. Feketében, akárcsak én. Kezd minden homályosulni. Minden homályos, csak Lilla arca és zöld szeme éles.

– Szóval ezért fontos Alex művészete. Ő ugyanis a képei segítségével mondja el azt az érzést, amely valamennyiünk lelkét feszíti, mely mindnyájunkat fogságban tart. Vagyis képei nem másról adnak számot, mint a világ hátborzongató idegenségéről.

Mély csönd telepszik a galériára.

– Alex...

Kezd minden elhomályosulni.

– Alex... Most te jössz – szól a tulajdonos.

– Igen – mondom alig hallhatóan, és lassan megindulok a nagy kép felé. A lábam mintha ólomból lenne, a levegőt alig bírom venni. Amikor odaérek, megfogom a leplet, és óvatosan húzni kezdem. A szövet kissé beakad a képkeretbe, aztán fokozatosan elhagyja a festményt, végül a földre omlik. A közönség arcán döbbenet.

– Hihetetlen!

– Ilyet még sose láttam.

– Hogy csinálta?

sáskám, amint hosszú, mellső lábaival utat tör magának a fűszálak között. Hatalmas, gömb alakú szeme figyel, karcsú, feszes teste előremered. A belső szervek pontosan sorakoznak a váz alatt. Az emberek arcán csodálat, még mindig hallom a tapsot. Oldalra fordulok, és látom, ahogy Lilla távozik a tömegeből.

– Uraim! – szól a tulajdonos. – Fogyasszanak egészséggel!

A tömeg megindul az asztalok felé, ahol a pincérek már töltögetik a vörösbort. Páran még a kép előtt maradnak, többen odajönnek hozzám:

– Alex, büszkék vagyunk rád!

– Ez eddig a legjobb műved!

– Megcsináltad Alex – szól a mesterem. – Te vagy a legjobb! A legjobb!

– A legjobb... – mondom, aztán ösztönösen Zsolt felé fordulok.

– Zsolt, figyelj rám – mondom neki. – Hova ment Lilla?

– Mi van, Alex? – kérdezi. – Itt volt?

– Itt volt. Itt állt a tömegben. Láttam.

– Nem mondod. De hát évek óta nem kerestt.

– Ott állt a bejárat... – mondom, de megint görcsbe rándul a gyomrom. Lehunyom a szemem, és mély levegőt veszek. De hova ment Lilla? Hunyorítva kinyitom a szemem, és döbbenet nézek a festményemre, melyen a sáska fogólábai, akár két gyilkos szerszám, egyre emelkednek.

